

Távközlés, internet, kábeltelevízió, 2010

Tartalom

Összefoglalás.....	2
Telefonszolgáltatás	5
Vezetékestelefon-szolgáltatás	5
Mobiltelefon-szolgáltatás	7
A vezetékes- és a mobiltelefon-forgalom adatainak összehasonlítása	8
Internetszolgáltatás	10
Kábeltelevízió-szolgáltatás.....	16

További információk, adatok, (linkek)

Elérhetőségek

Összefoglalás

A **távközlés (telekommunikáció)**, mely csupán a tartalom továbbítását (az annak létrehozásában való részvételt nem) foglalja magában. A **távközlési főtevékenységű** cégek körében a koncentráció bizonyos jegyei tapasztalhatóak, a csoportot néhány nagyméretű szervezet, valamint számos kis- és középvállalkozás működése jellemzi.

Előzetes adatok szerint 2010-ben a **távközlési ágazatban** (TEÁOR'08 szerint) a – legalább 5 főt foglalkoztató – vállalkozások nettó árbevétele 1037 milliárd forint volt, folyó áron közel 7%-kal kevesebb az egy évvel korábbinál. A beruházások értéke 109 milliárd forint, folyó áron 12%-kal csökkent 2009-hez képest. A **távközlési ágazatba** sorolt szervezeteknél 2010-ben 15,6 ezer főt, az előző évinél 3%-kal kevesebbet alkalmaztak teljes munkaidőben. A havi bruttó átlagkereset 452 ezer forint volt, ami nominálisan is valamivel alacsonyabb, mint 2009-ben, ugyanakkor jóval magasabb a 203 ezer forintos nemzetgazdasági átlagnál.

A távközlési szolgáltatások fejlődésére nagy hatással van, hogy a használati igények megváltoztak. Töretlen a mobileszközök népszerűsége, a háztartások negyedében már van laptop, növekvő kereslet kíséri az új termékek megjelenését (pl.: okostelefonok, netbookok, tabletek). Emellett a vezetékes szélessávú internet már egyre többek számára elérhető és megfizethető. A televíziózás – mint viszonylag olcsó – szórakozási lehetőség, fontos szerepet tölt be a családok életében.

A **vezetékestelefon-szolgáltatásokat** jellemző mutatók csökkenése tovább folytatódott. A **mobiltelefon-előfizetések** száma kismértékben növekedett, térnyerésük továbbra is folyamatosan visszaszorítja a **vezetékes vonalak** használatát. Utóbbi csoportban egyre meghatározóbb a VoIP-hangcsatornák¹ aránya, hisz egyre több ügyfél választja a kábeltelevízió mellé az ugyanazon a „zsinóron” nyújtott telefont is. A **mobilszolgáltatások** piacán továbbra is nagy a verseny, bár ennek eredménye leginkább az internet terén jelentkezik.

Az **internet-előfizetéseken** belül az xDSL-ügyfelek száma nagyobb mértékben csökkent, mint 2009-ben, ezzel szemben a kábeltevéseké tovább bővült, több mint tizedével. A vezeték nélküli kategórián belül a mobilinternetes csoport egy év alatt 40%-kal gyarapodott, ez a legnépszerűbb típus. Ugyanakkor egyre inkább számolni

---

¹ Lásd: Módszertan.

kell a majdnem másfélszeresére bővülő, az egyéb kategóriában számon tartott LAN- vagy optikai internettel is.

A **televízióműsor-terjesztés** piacán a fizetős műholdas (*DTH, direct-to-the-home*) csomagok utóbbi évekbeli fejlődése jelentősen növelte a versenyt. A vezetékes előfizetések csoportjának nagysága csökkent egy év alatt, a lemondók vélelmezhetően műholdas vételre váltottak, de földi digitális műsorszórású adások és nagy felbontású tévéműsorok (HD) is elérhetőek. Egyre több kábelszolgáltató kínál népszerű digitális csomagokat, amikkel több műsort, jobb képminőséggel, kiegészítő funkciókkal és drágábban tudnak értékesíteni. Nő a műsorrögzítés, filmnézési, zeneletöltési lehetőség, az interaktív tartalmak kínálata is, de már olyan kiegészítő szolgáltatás is elérhető, mint a televízió útján, mint ételrendelés, kvízzjáték stb.

Az internet fejlődésében nagy szerepe van, hogy már folyamatban vannak a mobilcégek hálózatmegújítási, -gyorsítási projektjei, továbbá a jövőben frekvenciaárverés is várható, amely további lehetőségeket jelenthet majd. Cél, hogy a mobilinternet sáv szélessége stabilabb, gyorsabb legyen, ha nem is mindenhol, de egyre több területen és nagyobb lefedettséggel. Jelentős mértékű fejlesztések vannak a kábeltévé (pl.: UPC, Digi, PR Telecom, Tarr) –, illetve optikai hálózatokban (például: Digi, Magyar Telekom, Invitel), amelyek segítségével még nagyobb sáv szélességet² tudnak kínálni a szolgáltatók. Utóbbi folyamatok terjedésének gátat szab, hogy a beruházás „lakosságárányosan” rendkívül drága – különösen ott, ahol a fényvezető kábelt a végpontig, háztartásig (*FTTH, fiber-to-the-home*) teljesen kiépítik. Így a fejlesztések többnyire a sűrűn lakott területekre korlátozódnak, például városi lakótelepekre, lakóparkokra.

Egyre gyakoribb a kombinált csomagban kínált internet, tévé és telefon (*triple-play*). 2010-ben már a vezetékes cégek közül egyre több kínált mobiltermékeket is (telefon vagy internetet, *quadruple play*), akár partnerszolgáltatók segítségével, a már megrendelt termék mellé – akciós áron.

A távközlési piac rendkívül széttörédezett, egyben koncentrált is. Több mint 550 cégnek volt az év folyamán ügyfele, valamilyen szolgáltatásból (például telefon, internet vagy televízió) származó árbevétele. Ugyanakkor éles verseny van, nemcsak a vezetékes és a mobiltermékek között, hanem a vezetékes termékek között is.

---

² A meghirdetett, névleges sáv szélesség kábeltévé esetében 140Mbit/s-ig terjed, optikán, LAN-on egyelőre jellemzően 80Mbit/s-ig.

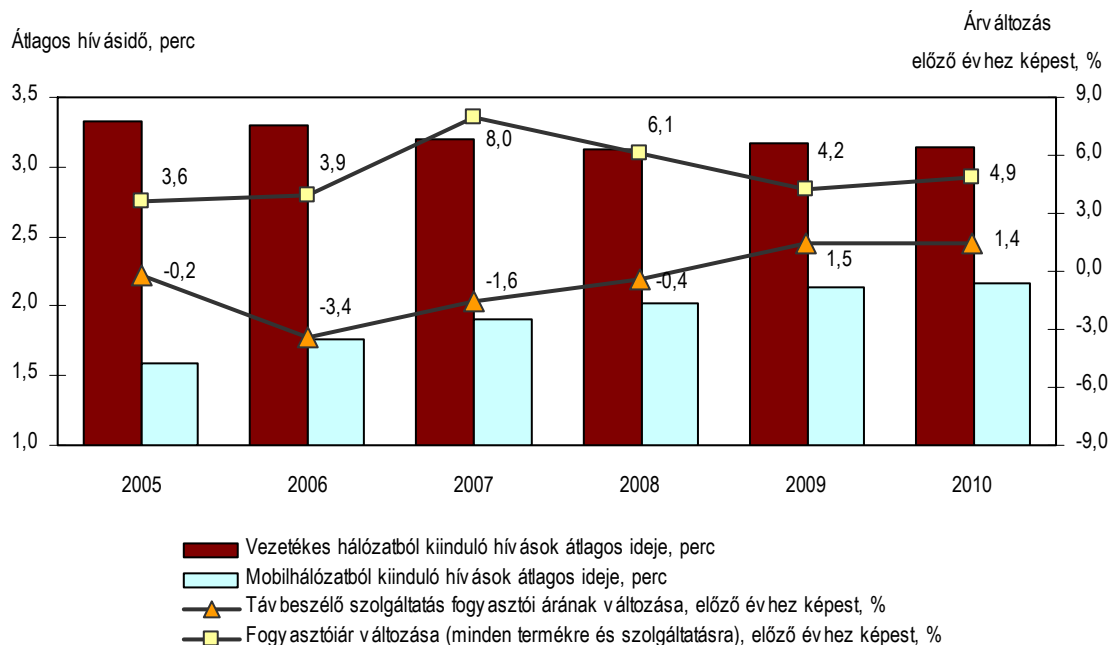
A cégek közül több, nemcsak a távközlés vagy az informatika területén, hanem a tartalomszolgáltatásban is erős pozíciókkal bír (például: Digi, UPC, Magyar Telekom műsorcsaládjai, utóbbi az online tartalomgyártásban is aktív).

A **távközlési tevékenységből eredő** 2010. évi nettó árbevétel (920 milliárd forint) folyó áron 8%-kal elmaradt a 2009. évitől. Ebben a következő tényezők játszottak közre: kétszer is csökkent a hatóságilag szabályozott végződtetési díjak nagysága, tovább fogy a vezetékes vonalak mennyisége, az onnan kiinduló hívások összesített időtartama, a gazdasági válság hatásaként továbbra is mérsékelt, visszafogottabb a céges és a háztartási költségek nagysága. A mobil-előfizetések száma év közben is hullámzott.

2010-ben átlagosan 1,4%-ot emelkedtek a távbeszélő-szolgáltatások fogyasztói árai, az átlagos fogyasztóiár-növekedés 4,9%-os volt. Eközben a távközlés kibocsátási árindexe³ közel 9%-kal csökkent egy év alatt, ami részben azt jelzi, hogy az üzleti szolgáltatások terén jóval nagyobb árverseny van, mint a lakossági területen.

1. ábra

Átlagos hívásidőtartam és a fogyasztói árak

³ Gazdasági egységeknek, illetve a gazdasági egységeket képviselő személyeknek értékesített távközlési szolgáltatásokra vonatkozó árindex.

Telefonszolgáltatás

Vezetékestelefon-szolgáltatás

A telefonszolgáltatás alakulását továbbra is a mobilhasználat folyamatos térnyerése határozza meg a vezetékes készülékekkel szemben. **A vezetékes vonalak** száma majdnem 6%-kal csökkent, ezalatt közel harmadával lett népszerűbb a kábeltelevízió-hálózaton, illetve a szélessávon (DSL-vonalon vagy optikán) keresztül történő telefonálás.⁴ 2010 végén az országban 2 millió 933 ezer vezetékes telefonvonal működött, ennek 15%-a ISDN, negyede helyhez kötött VoIP. Az elmúlt években valamivel nagyobb arányban csökkent az üzleti típusú vonalak száma, mint a lakossági. 2010 végén az összes hangcsatorna ötöde az előbbi, több mint háromnegyede az utóbbi kategóriába tartozott.

A koncentráció rendkívül magas, a három legjelentősebb szolgáltatóhoz tartozott a teljes vonalállomány 88%-a. A VoIP-csatornák esetében az összpontosulás kisebb mértékű, de így is az ezen a piacon vezető három cégé a vonalak négyötöde.

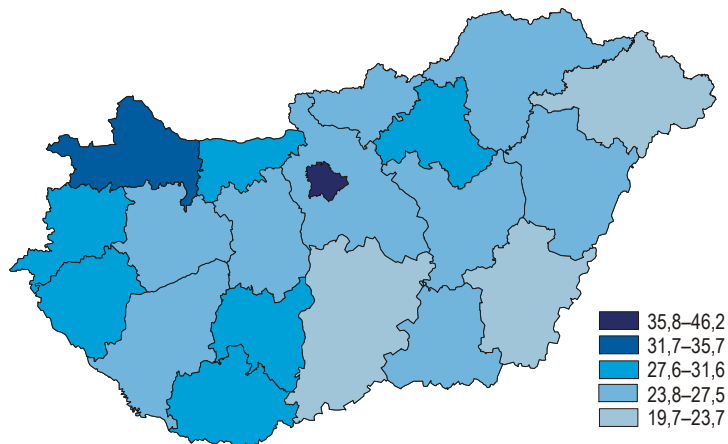
2010 végén száz lakosra 29,4 vezetékes fővonal jutott. Az elterjedtségi mutató nemzetközi összehasonlításban⁵ meglehetősen alacsony, nem éri el az uniós átlagot (43), ugyanakkor – Szlovéniát és Észtországot leszámítva – magasabb, mint a kelet- és a közép-európai országokban (Szlovákiában 20, Csehországban 21). Az unióban a legmagasabb Máltán és Franciaországban, ott 59, illetve 56 vonal jutott száz lakosra. Érdekesség, hogy míg a finn mutató a magyarnál is jóval alacsonyabb (23), addig a vele határos Svédországé, kiugróan magas (53). Az európai országok zömében a vezetékes telefonálás elterjedtségi mutatói folyamatosan csökkennek az utóbbi években.

A legtöbb vezetékes vonal száz lakosra Budapesten jut (46), a legkevesebb Észak- és Dél-Alföld megyéiben (a régiós átlagaik megegyeznek: 23). Ezen belül Szabolcs-Szatmár-Bereg és Békés megyében volt a legalacsonyabb (20, illetve 21). Nem véletlen, hogy az utóbbi megyében a száz lakosra jutó xDSL-internetelőfizetések száma (2) a legalacsonyabb országosan, miközben Budapesten ugyanez a mutató 11.

⁴ Részben vagy teljesen VoIP, 2009-től ide tartozik a szélessávon nyújtott helyhez kötött, VoIP-hangcsatorna is.

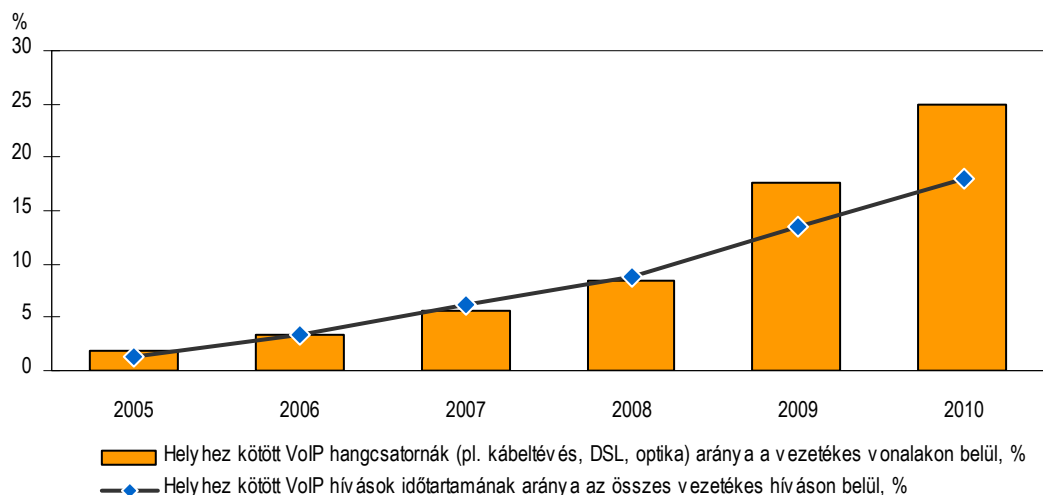
⁵ Nemzetközi Távközlési Unió (ITU), <http://www.itu.int>, 2011. július 4.

Száz lakosra jutó vezetékes telefonvonalak száma, 2010

A vezetékes telefonokról kezdeményezett **beszélgetések száma**, összesített ideje – internethívások nélkül – egy év alatt ugyanolyan arányban csökkent, mint a fővonalak állománya. A 6%-os mérséklődés (2009-ben 10, illetve 7%) következményeként 2010-ben 1,7 milliárd volt a kezdeményezett beszélgetések száma, 5,2 milliárd perc az **időtartama**. A hívások időtartamának közel háromnegyede lakossági, negyede üzleti, töredéknyi része az egyéb csoportba esik. A kedvezményes tarifáknak, a gyakran ingyenes időszávot, díjmentes hálózaton belüli forgalmat vagy éppen egyszeri átalánydíjjal megváltott korlátlan forgalmat tartalmazó csomagoknak is köszönhetően a beszélgetések (internethívások nélküli) átlagos ideje még mindig magas, 3,1 perc.

A helyhez kötött VoIP-telefonálás népszerűsége

A helyhez kötött VoIP-telefonálás fejlődését mutatja, hogy míg 2005-ben a vonalak alig 2%-a tartozott ide, 5 évvel később⁶ már a negyede. A hívások időtartamának aránya pedig 1,3-ról 18%-ra nőtt.

Mobiltelefon-szolgáltatás

A mobil-előfizetések száma a „telítődési folyamatnak” megfelelően kismértékben bővült, így 2010 végén az előfizetések mennyisége átlépte a 12,0 milliót, ami négyszerese volt a vezetékes vonalakénak, 2%-kal, 219 ezerrel több, mint 2009-ben. Több előfizető párhuzamosan magán- és céges előfizetést használt, illetve készülékcsere miatt több telefonszámmal rendelkezett, így fordulhat elő a lakosság számát jelentősen meghaladó érték. Gyakori az „alvó” feltöltőkártyás-előfizetés is, ami ugyan hívható, aktív SIM-kártyához tartozik, de forgalmat alig vagy egyáltalán nem bonyolítanak rajta. Az állományon belül tovább bővült a havidíjas csoport, ami ellensúlyozta az előfizetések 54%-át adó feltöltőkártyások (*pre-paid*) számának 3%-os mérséklődését. Utóbbiak részaránya évről évre csökken: 5 évvel korábban ez a mutató még 68% volt. A változás magyarázata, hogy a szolgáltatók az ügyfeleket egyre inkább arra ösztönzik, hogy havidíjas előfizetésre váltsanak. Akik ezt választják, azoknak szélesebb készülékkínálat jut (például nagyobb, érintőképernyős, kényelmesebb internetezésre is alkalmas okostelefonok⁷), illetve havidíjban foglalt kiegészítő szolgáltatások (adatforgalom) és kedvezőbb tarifarendszer. Terjed manapság a hívócsoporton belüli ingyenes beszélgetés. A cégeknek mindez azért éri meg, mert a hűségnyilatkozattal rendelkezők nehezebben mondhatják le a szolgáltatást, morzsolódhatnak le. A telefonszámok ráadásul hordozhatóak, ami azt jelenti, hogy az ügyfelek megtarthatják régi elérhetőségüket szolgáltató váltása esetén is. Míg 2005 végén 1%, 2010 végén már 3% volt az elvitt számok aránya az érvényben lévő előfizetéseken belül.

2010 végén száz lakosra 120 mobiltelefon-előfizetés jutott, ami még nem érte el az uniós átlagot (122). 2010-ben a mobiltelefon-szolgáltatásból eredő nettó árbevétel (426 milliárd Ft) a végződtetési díjak csökkenésének és a piaci versenynek következtében folyó áron 4%-kal volt kevesebb, mint 2009-ben.

⁶ 2009-től szélessávon (DSL-es vagy optikán) keresztül megvalósuló helyhez kötött VoIP-hangcsatornák is részei a statisztikának.

⁷ A készülékgyártók is éles versenyben vannak, egyre több új típus jelenik meg, s egyre gyorsabban. Népszerű mobilplatformok közé tartozik az Android és az iPhone. Ezekre pedig sokféle alkalmazás születik, amelyeket vagy ingyen vagy külön díjért lehet letölteni, használni.

A mobilhálózatokból kezdeményezett hívások száma közel 8,1 milliárd volt 2010-ben, 4%-kal több mint 2009-ben. A mobilhívások időtartama megközelítette a 17,5 milliárd percet, ami az egy évvel korábbinál 5%-kal nagyobb. Utóbbi növekedési üteme folyamatosan mérséklődik. Továbbra is meghatározó a saját hálózaton belüli hívásforgalom, amelynek aránya növekszik, 2010-ben a beszélgetések időtartamának majdnem kétharmada már saját hálózaton belül zajlott.

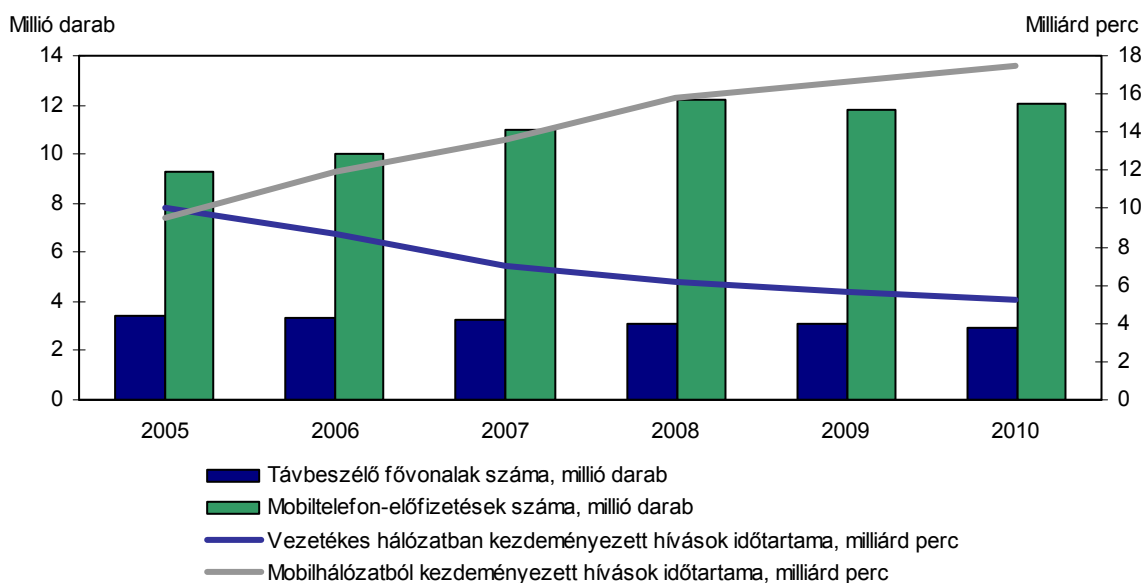
A vezetékes- és a mobiltelefon-forgalom adatainak összehasonlítása

A háztartások infokommunikációs (IKT-) eszközökkel való ellátottságának adataiból is kitűnik, hogy évek óta folyamatosan nő a mobiltelefonok jelentősége, a vezetékes pedig csökken. A lakosság 92%-a mobilhasználó. Korcsoportosan vizsgálva ez az arány – a várakozásnak megfelelően – a fiatalabb korosztályok esetében az országos átlag felett van (16–34 éveseknél 99%), miközben a mobiltelefont használó időskorúak (65–74 évesek) aránya mindössze 69%.

A mobilhálózatokban kezdeményezett hívások száma már közel ötször annyi, mint a vezetékes hálózatokban kezdeményezetteké, összes idejét tekintve pedig annak háromszorosa. A vezetékes hálózatban kezdeményezett hívások átlagos ideje továbbra is jelentősen hosszabb: 2010-ben 3,1 perc volt, szemben a mobilhálózat 2,2 perces átlagos idejével.

4. ábra

Vezetékes vonalak és mobil-előfizetések száma, hívások időtartama

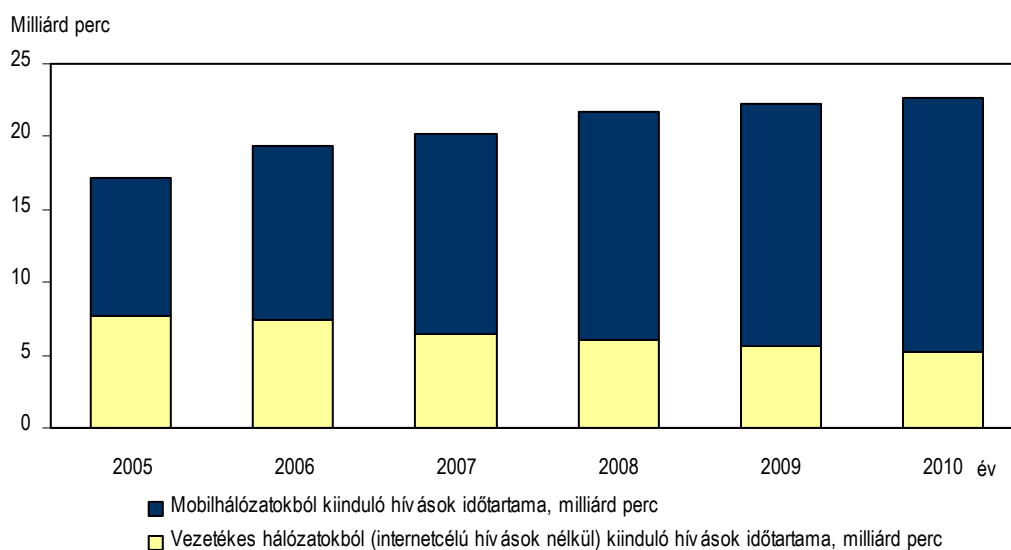

A mobiltelefonokról küldött SMS-ek (1,9 milliárd darab) száma 3%-kal, a képes üzeneteké (MMS) (20,9 millió darab) alig 1%-kal bővült egy év alatt. A mobilinternet és az okostelefonok terjedését jól mutatja, hogy 2010-ben 37%-kal nőtt a teljes adatforgalom nagysága. Jelzi a fejlődést, hogy eközben a modernebb 3G/UMTS-hálózat útján forgalmazott adatmennyiség másfélszeresére bővült, illetve 2010 utolsó negyedében 2,1 millió olyan SIM-kártya volt, amelyről legalább egyszer felcsatlakoztak a 3G/UMTS-hálózatra. A szerényebb lehetőségeket kínáló WAP-technológia jelentősége elenyésző.

2010-ben 1454 percnyi beszélgetés jutott egy mobil-előfizetésre, ez kisebb növekedést mutat a korábbi időszakokhoz képest, viszont jóval alatta van az egy vezetékes vonalra jutó 1794 percnek. 2005-ben a vezetékes vonalak és a mobil-előfizetések együttes számában a mobilkészülékek aránya 73% volt, addig 2010 végén már 80%.

5. ábra

Vezetékes és mobilbeszélgetések időtartama

2010-ben a **kimenő nemzetközi beszélgetések** percidejének 92%-a irányult Európába. A legnépszerűbb célországok Németország, Románia, Ausztria, az Egyesült Királyság, Olaszország és Szlovákia voltak.

Vezetékes és mobilhálózathoz indított (kimenő) nemzetközi hívások időtartamának megoszlása, 2010

Ország	Hívások időtartama, millió perc	Ebből: mobilhálózathoz indított hívás, millió perc	Mobilhálózathoz indított hívások időtartamának aránya, %	Hívások időtartamának megoszlása, %
Európa	433	323	75	92
ebből:				
26 EU ország	390	292	75	83
Németország	98	64	65	21
Románia	56	43	77	12
Ausztria	60	48	81	13
Egyesült Királyság	29	20	68	6
Olaszország	27	23	84	6
Szlovákia	24	20	83	5
Egyesült Államok	14	7	51	3
Egyéb	20	14	71	4
Összesen	470	345	73	100

A nemzetközi bejövő hívások idejének 83%-a származott Európából 2009-ben⁸, a teljes idő közel harmada Németországból, több mint tizede pedig az Egyesült Királyságból.

Internetszolgáltatás

Magyarországon az 1990-es évek elején jelent meg az internet, aminek egyre nagyobb elterjedése révén 2010-ben már a 16–74 év közötti lakosság 62%-a használta azt. A tevékenységek ágazati osztályozási rendszerében (TEÁOR'08) önálló internetszolgáltatói szakágazat nem található, 2010-ben a szolgáltatók nagy része (63%-a) a távközlési szakágazatban fejtette ki tevékenységét; a 18 vezető internetszolgáltató közül az összes itt működik. A távközlési szakágazatba tartozó vállalkozásokhoz tartozik az előfizetések 98%-a, illetve az internetszolgáltatásból származó árbevétel 97%-a. Az adatszolgáltatók 11%-a számítástechnikai, 26%-a egyéb szakágazatban tevékenykedik. 2010-ben 37-tel, összesen 394-re növekedett az internetszolgáltatást nyújtó vállalkozások száma, és ebből 72 cég kínált xDSL-, 146 kábel, 225 vezeték nélküli internetet. Három cég kínál mobilinternet-előfizetési lehetőséget, de már több partnerszolgáltató is megjelent a piacon. Egyéb internet-

⁸ 2009-es a legfrissebb adat.

hozzáférési lehetőséget 78 cég kínált. Az összes előfizetésből 82% az egyéni, míg 18% az üzleti előfizetések aránya.

Erős koncentrációra utal, hogy a 18 vezető cég a több mint 3,3 millió előfizető 92%-át tudhatta magáénak, a közepméretű vállalkozásokhoz az előfizetések 5%-a, a kisméretű vállalkozásokhoz az előfizetések kevesebb mint 3%-a tartozott.

2. tábla

Internetszolgáltatók 2010. végi adatai

Méretkategória	Szolgáltatók száma, db	Előfizetések száma, db	Internetes előfizetésekből származó nettó árbevétel, millió Ft
Kisméretű szolgáltató (1000 előfizetőnél kevesebb)	295	84 993	5 395
Közepméretű szolgáltató (1000–10 000 közötti előfizető)	81	177 310	8 109
Nagyméretű szolgáltató (10 000 előfizető felett)	18	3 079 162	122 015
Összesen:	394	3 341 464	135 518

Az internet-hozzáférési szolgáltatások összes nettó árbevétele 2009-ről 2010-re 4,5%-kal, azaz 6,3 milliárd forinttal, 135,5 milliárd forintra csökkent. Az xDSL-előfizetésekből származó árbevétel 14%-kal (7,9 milliárd forinttal) 49,7 milliárd forintra csökkent a 2009. évihez képest. A kábeltvés internet-előfizetésekből származó árbevétel 0,6%-kal bővült egy év alatt, a vezeték nélküli szegmensben 1,7%-os növekedés, az egyéb kategóriában 7%-os növekedés volt tapasztalható.

3. tábla

Az internet-hozzáférési szolgáltatások nettó árbevétele

(Millió Ft)

Megnevezés	2006	2007	2008	2009	2010
Kapcsolt vonalon, modem segítségével (dial-up) + ISDN	3 470	2 400	987	631	513
xDSL	50 640	58 143	64 572	57 637	49 703
Kábeltvés	21 636	31 133	36 445	37 066	37 288
Vezeték nélküli	7 753	13 540	25 417	33 881	34 460
Ebből mobilinternet	4 973	8 152	16 935	26 061	28 830
Egyéb (pl. bérelt vonal, LAN)	7 358	7 381	14 381	12 651	13 555
Összesen	90 857	112 597	141 803	141 866	135 518

A piacon rövid idő alatt jelentősen átrendeződött az előfizetők által igénybe vett szolgáltatások összetétele. A vezeték nélküli előfizetéseken belül teljesen meghatározóvá vált a mobilinternet.

Az internet-előfizetések száma 2005-től 2010-ig 20%-os éves átlagos növekedési ütemmel fejlődött. 2009-ről 2010-re, 19%-kal, mintegy 538 ezerrel (3 millió 341 ezerre) gyarapodott az előfizetések száma.

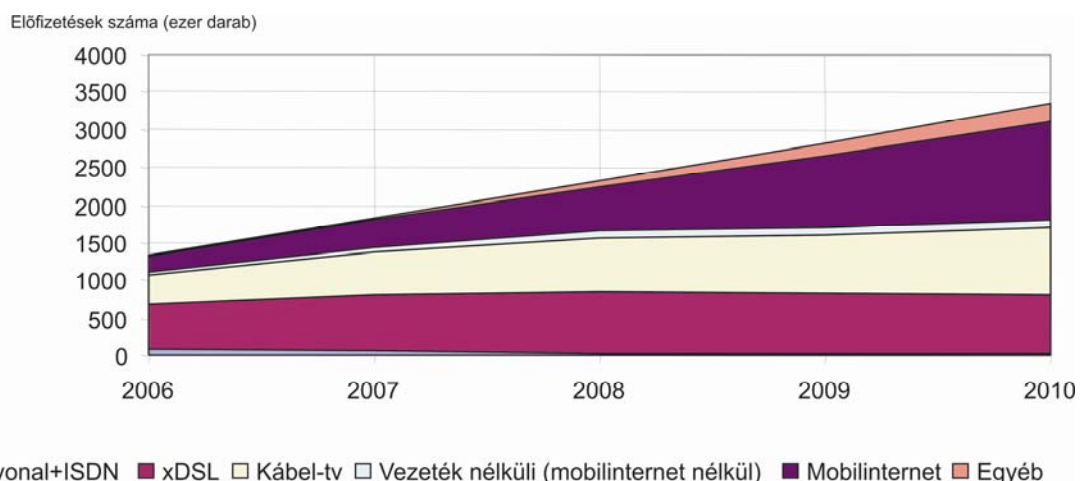
Az előfizetések számának 2010-es változását többek között az xDSL-szegmens 1,3%-os csökkenése, a kábeltévés és a vezeték nélküli csoport 14, illetve 36%-os növekedése határozta meg. Az egyéb kapcsolatok (például LAN, optikai, bérelt vonal) kategória a másfélszeresére (236 ezer előfizetésre) nőtt, de még így is alacsony az aránya.

2010 végén az 1 millió 407 ezer vezeték nélküli előfizetés közel 93%-át a mobilinternet-alapú (pl.: GPRS, EDGE, 3G/HSDPA) szolgáltatás adta. Egy évvel korábban az arányuk még 90% volt.

Az előfizetések hozzáférési szolgáltatás szerinti megoszlása is jelentősen változott. Az xDSL aránya 4,9, a kábeltelvíziós csoport 1,2 százalékponttal mérséklődött, a vezeték nélküli szegmens aránya 5,1 százalékponttal nőtt 2009-hez képest.

6. ábra

Az internet-előfizetések száma hozzáférési szolgáltatások szerint

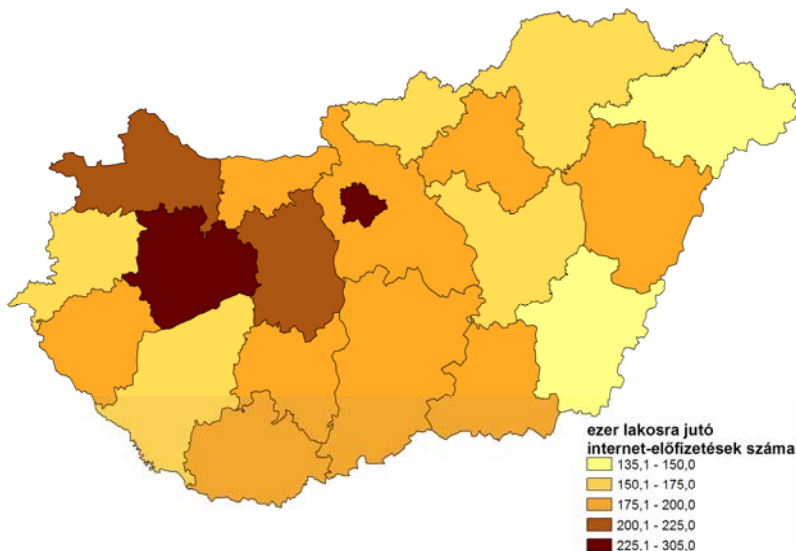
2010-ben az internet-előfizetések **régiós megoszlására** jellemző, hogy az országos xDSL-előfizetések 40%-a Közép-Magyarországon van. A régió aránya ugyanakkor a kábeltelvízió-hálózaton elérhető internetnél 36, a vezeték nélküli hálózaton elérhető

internetnél (mobilinternet nélkül) pedig csupán 12%. Közép-Magyarország részesedése 2009-ben a kábeltelevízió-hálózaton elérhető internet-előfizetésben még 37% volt. Az xDSL-előfizetés legalacsonyabb régiós aránya (az országos adatnak csupán 8%-a) a Dél-Alföldé. A legkevesebb xDSL-kapcsolat típusú előfizetés Békés megyében volt, a legtöbb Budapesten. A kábeltelevízió-hálózaton keresztüli internet elérhetőség 2010-ben Nógrád megyében volt a legkisebb.

Ezer lakosra összesen 335 internetes előfizetés jutott Magyarországon, közel 55-tel több, mint 2009-ben. 2010 végén 79 xDSL-előfizetés jutott ezer lakosra, a kábeltelevíziós előfizetésekből pedig 89. A vezeték nélküli internetes előfizetők száma 141 volt ezer lakosra vetítve, ebből a mobilinterneté átlagosan 131. Az egyéb (pl. LAN) elérhetőségnél ugyanez a mutató 24 volt.

Régiók szerint Közép-Magyarország ellátottsága a legnagyobb, ahol ezer lakosra 255 (mobilinternet nélkül számított) előfizetés jutott, míg az ország legkevésbé ellátott része Észak-Alföld (ezer lakosra 161).

Az ezer lakosra jutó internet-előfizetések száma Budapesten volt a legnagyobb (305), Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a legkisebb (135). Az adatok kapcsolat-típusonkénti vizsgálata alapján Budapest aránya a legnagyobb a kábeltelevízió-hálózat (142), valamint az egyéb elérhetőségek (51) területén. A vezeték nélküli technológia népszerűsége Nógrád megyében (26), az xDSL-é pedig Pest megyében (108) volt a legmagasabb. A vezeték nélküli szegmensben Budapest az utolsó, aminek oka, hogy itt a legelterjedtebb, a legkiépítettebb a telefon- és a kábeltelevízió-hálózat.

Ezer lakosra jutó internet-előfizetések száma, 2010

Az OECD-országok összehasonlítása azt mutatja, hogy 2010-ben ezer lakosra vetítve Kanadában, Hollandiában és az Egyesült Államokban fizettek elő a legtöbben kábelkapcsolaton keresztüli internetre, az xDSL-előfizetéseknél pedig három európai ország (Franciaország, Izland, Luxemburg) állt az élen. A 34 ország összesített listáján Magyarország a 25. helyet foglalja el (ezer lakosra jutó 168,5 előfizetés), ez az OECD-átlag 78%-ának felel meg. Magyarország a legtöbb összesített xDSL- és kábelinternet-előfizetéssel rendelkező Svájc adatának csupán 45%-át érte el, a legkevesebb összesített előfizetéssel rendelkező Szlovákia adatát pedig 86%-kal múlta felül. A 4. tábla a felsorolt országok vezeték nélküli, optikai és egyéb előfizetési típusait nem tartalmazza.

4. tábla

Az ezer lakosra jutó xDSL- és kábelkapcsolati típusú internet 2010 végén

Ország	xDSL	Kábel	Összesen
Svájc	265,6	106,4	372,0
Hollandia	215,8	154,1	369,9
Luxemburg	282,9	49,3	332,2
Franciaország	315,4	15,9	331,2
Dánia	222,7	100,6	323,3
Egyesült Királyság	251,4	65,6	317,0
Németország	281,4	35,5	316,9
Belgium	168,6	139,0	307,5
Kanada	133,5	172,3	305,8
Izland	300,2	0,0	300,2
Norvégia	192,7	98,4	291,1
Egyesült Államok	109,0	149,9	258,9
Finnország	207,5	44,9	252,3
Új-Zéland	234,3	14,4	248,7
Izrael	140,9	99,4	240,3
Ausztrália	199,5	40,4	240,0
Ausztria	166,9	70,3	237,3
Svédország	169,6	63,5	233,2
Spanyolország	189,0	43,4	232,4
Olaszország	215,9	0,0	215,9
Írország	164,1	45,3	209,4
Szlovénia	139,3	59,9	199,2
Görögország	198,2	0,0	198,2
Portugália	105,2	80,8	186,0
Magyarország	79,1	89,4	168,5
Észtország	109,8	55,8	165,6
Korea	50,2	101,7	151,9
Csehország	81,7	48,0	129,7
Lengyelország	81,2	43,6	124,9
Japán	67,5	44,6	112,1
Chile	54,5	49,1	103,6
Mexikó	82,7	20,4	103,0
Törökország	91,3	3,8	95,1
Szlovákia	73,3	17,4	90,7
OECD-átlag	143,3	73,0	216,3

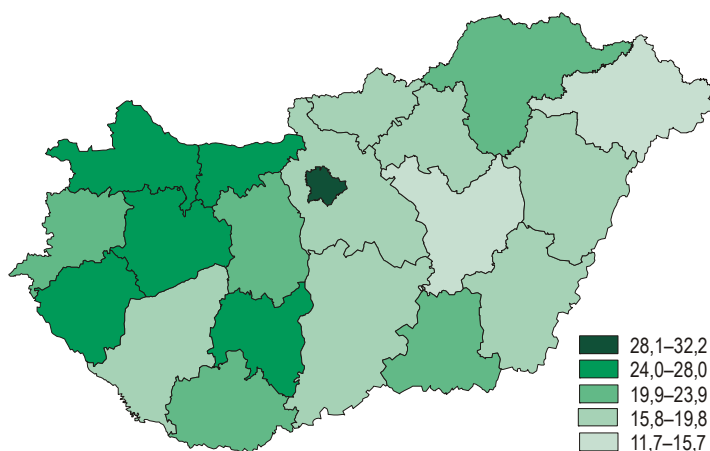
Forrás: <http://www.oecd.org/dataoecd/21/35/39574709.xls>

Kábeltelevízió-szolgáltatás

Magyarországon jelenleg 900 ezernél is kevesebb helyen néznek földi sugárzású televízióműsorokat analóg antennák segítségével: a vezetékes televíziózás (ideértve az IPTV-t is), valamint a fizetős, vezeték nélküli vétel (a műholdas és a kódolt földi mikrohullámú szolgáltatás) egyre meghatározóbb. Előbbire Magyarországon 2010-ben 2,2 millióan fizettek elő (292 szolgáltatónál), utóbbira 867 ezren (4 cégnél, *forrás: NMHH*). Ezen előfizetői kör 17%-kal bővült egy év alatt. A fejlődés éles árversenyben történik, és a szolgáltatás az egész országban szinte mindenhol hozzáférhető. Nincs technikai korlát, csupán megfelelő „tányéros” antenna szükséges, nem úgy, mint a vezetékesnél. Egyre többen nézik a földi digitális rendszeren⁹ (DVB-T) terjesztett ingyenes, illetve előfizetéses műsorokat is, amihez set-top-boxra vagy a dekódert már tartalmazó tévékészülékre van szükség.

8. ábra

Száz lakosra jutó kábeltelevízió-előfizetések száma, 2010

2010 végén száz lakosra 22 előfizetés jutott; száz lakásból 51 volt a vezetékes műsorelosztó hálózatba kapcsolva. Az elterjedtségi mutatók Budapesten, Komárom-Esztergom, Győr-Moson-Sopron, Tolna, Veszprém és Zala megyében voltak a legmagasabbak, a lakosságátlagos előfizetések száma 25 és 32 közötti, a hálózatba kapcsolt lakások aránya 57–66%; a legalacsonyabbak pedig Jász-Nagykun-Szolnok

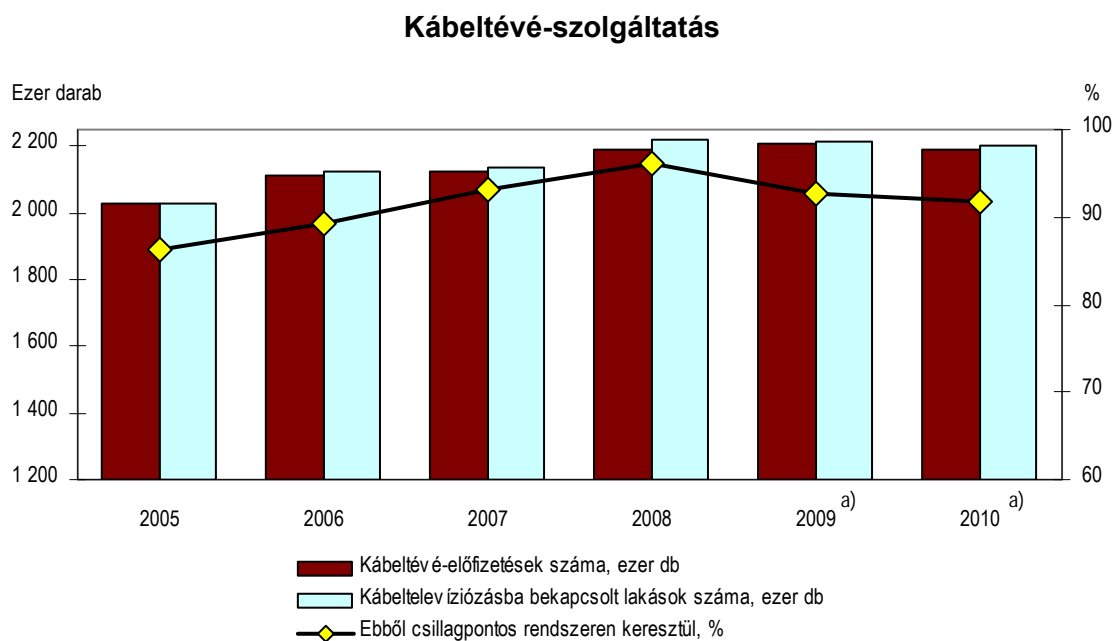
⁹ Az Antenna Hungária szolgáltatása: <http://www.mindigtv.hu/>. A digitális átállás céldátuma eltolódott, ami technológiailag hátráltatja a terjedését, fejlődését.

és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, ahol az előfizetők lakossági aránya 15, illetve 12%, a bekapcsolt lakásoké 33, illetve 30%.

A hazai előfizetők száma egy év alatt 1%-kal csökkent, 2010 végén 2 millió 192 ezer volt. A kábeltelevíziós hálózatba kötött lakások száma 2 millió 201 ezer (ideértve az IPTV-t is). Ugyanezen időszakban 9%-kal csökkent a kábeltelevíziós szolgáltatásból eredő nettó árbevétel (2010-ben 75,5 milliárd forint).

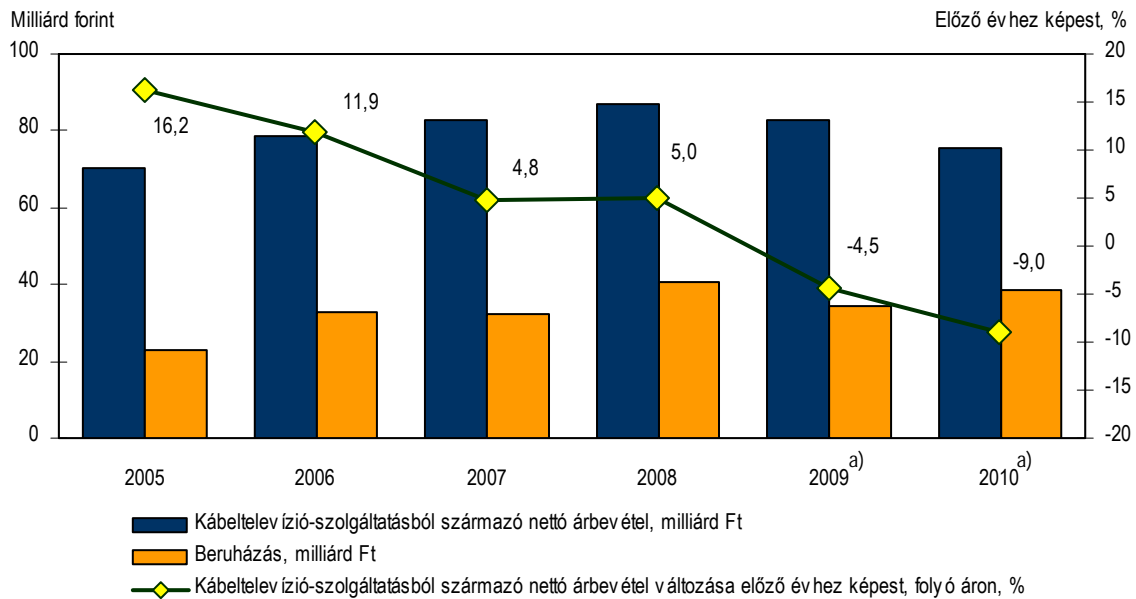
9. ábra

a) IPTV-vel együtt.

A szolgáltatók beruházásainak értéke 2010-ben meghaladta a 38,3 milliárd forintot, ami folyó áron 12%-kal nagyobb a 2009. évinél. A kiadások a műsorterjesztés korszerűsítése mellett, a telefon- és szélessávú internetszolgáltatás beindítása, a letöltési sebesség (sávszélesség) növelése miatt is szükségesek. A szolgáltatók több mint negyede kínál digitális csomagokat, avagy esetleg nagy felbontású (HD-) adást is. A széttörözött piacon gyakori, hogy a szervezetek együttműködnek egy másik, tapasztaltabb vállalkozással a telefon- vagy éppen az internetszolgáltatás terén.

A kábeltelevízió-szolgáltatás főbb gazdasági mutatói

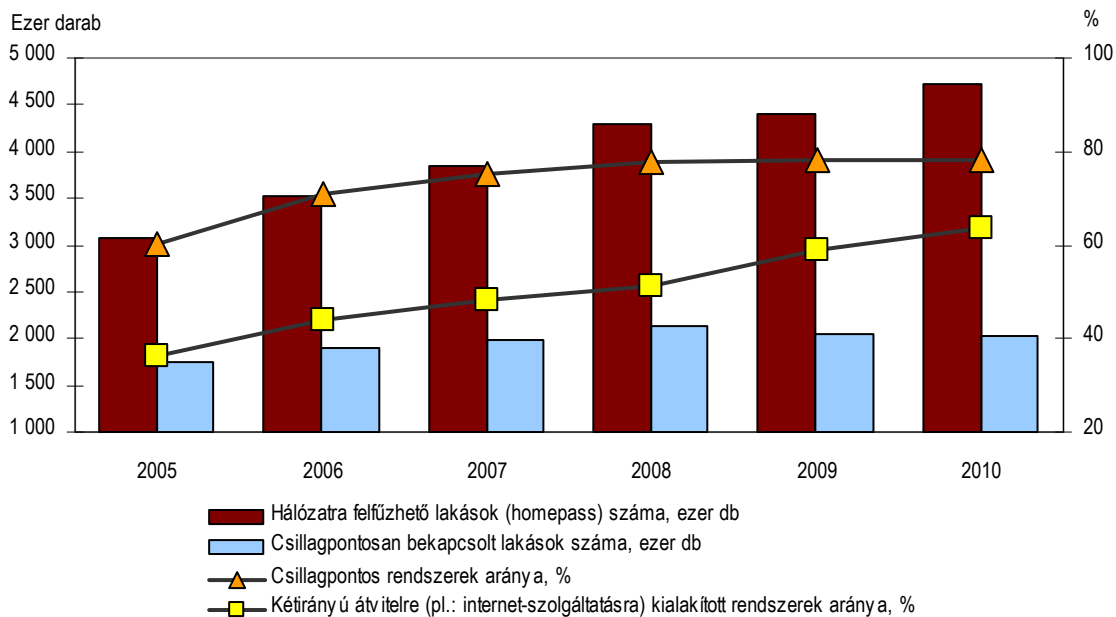

a) IPTV-vel együtt.

A fejlesztések, illetve az IPTV terjedésének eredménye az is, hogy 2010 végén már a települések 76%-ában elérhető volt a vezetékes tévé, a bekötött lakások 92%-a a korszerűbb és sokrétűbb szolgáltatást nyújtó csillagpontos kategóriába tartozik. Mialatt 2,2 millió lakásban vették igénybe ezt a szolgáltatást, öt év alatt 3,1-ről 4,7 millióra nőtt a potenciális kapacitás, a hálózatra felfűzhető lakások (*homepass*) száma. Érdeemes megjegyezni, hogy sok ingatlanban van még „rézalapú” vezetékes telefonvonal is, népszerű az xDSL-internet és ehhez is igényelhető IPTV¹⁰, így akár egyszerre két vezetékes szolgáltatás közül is lehet választani. A műszaki feltételek javulását mutatja, hogy a műsor- és jeltovábbító rendszerek (KMJR) közel négyötöde csillagpontos, illetve majdnem 64%-a alkalmas kétirányú adatátvitelre, így internetezésre is.

¹⁰ Lásd: Módszertan.

A kábeltelevíziós hálózatok technikai fejlődése

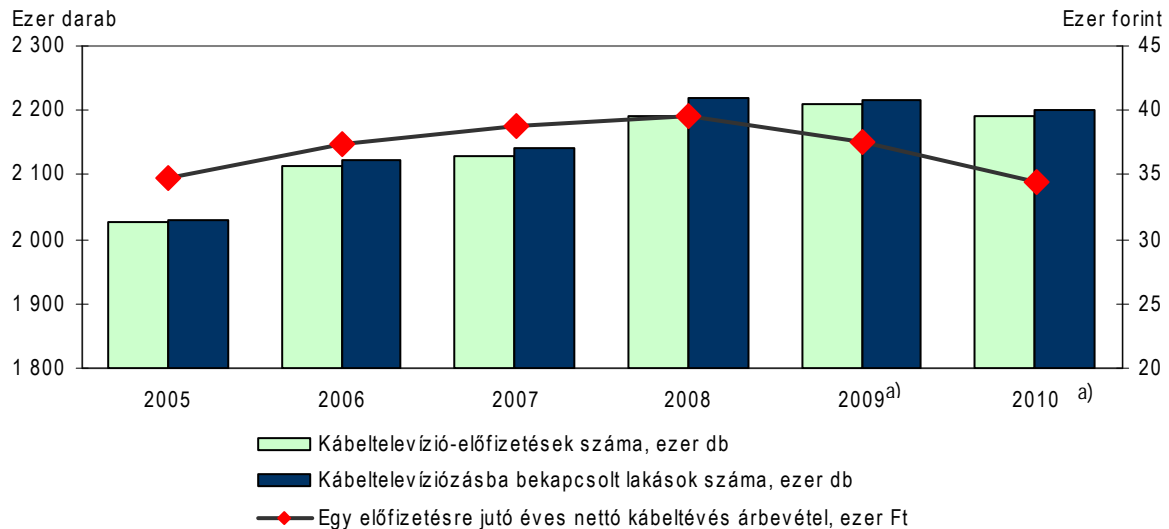

Az egy kábeltelevízió-előfizetőre jutó éves árbevétel 35 ezerről 34 ezer forintra mérséklődött 2005 és 2010 között. Egy programcsomag átlagos havi díja 3399 forint volt 2010 végén (a legalacsonyabb – nem számítva azt, ahol a szolgáltatás ingyenes – 100, a legmagasabb 7920 forint), ami alig 1%-kal haladta meg a 2009. évi árat. A bevezetett és több szolgáltatást¹¹ nyújtó digitális csomagok drágábbak, de egyre népszerűbbek. A háztartási kiadások ugyan szűkültek, azonban a tévézés még mindig az egyik legolcsóbb szórakozási lehetőség. Az ár- és programcsomag-kínálat úgy alakult át, hogy a szolgáltatók minél nagyobb eséllyel tudják megtartani ügyfeleiket az esetleg olcsóbb fizetős műholdas szolgáltatások ellenében. A Digi (DigiTV), a Magyar Telekom (T-Sat) és a UPC¹² (UPC Direct) műholdas szolgáltatása sikeresen versenyzik a kábeltelevízióval, akár a maguk által kínált ilyen termékkel is, – ugyanis kisebb kiegészítő költséggel több televízióra is be lehet kötni az adást. Bár kisebb a népszerűsége, de létezik még a Hello Digital (kódolt, vezeték nélküli műsorterjesztési megoldás) illetve a Hello HD szolgáltatás is.

¹¹ Például megfelelő eszközzel (merevlemez set-top-box) rögzíthető vagy visszanezhető a kiválasztott műsor, illetve elektronikus műsorújság (EPG), tematikus műsorcsomagok, filmkölcsonzés, videojátékok stb. is elérhetőek lehetnek. Catch-up-tv, amikor a tv-műsorokat online meg lehet nézni.

¹² 2010 II. félévétől UPC DTH S.á.r.l. nevű másik cég a szolgáltató.

Kábeltelevíziós árbevétel alakulása

a) IPTV-vel együtt.

A vezetékes piac rendkívül telített, a nagyobb szolgáltatók új ügyfeleket esetenként egymástól tudnak szerezni, ha egymással párhuzamosan végeztek kábelezéseket, fejlesztéseket a lakásokig, így a választás lehetősége is megvan. A hagyományos telefonvonal jellemzően eleve be van kötve még mindig sok lakásba, így esetleg az IPTV-szolgáltatásra is át lehet váltani. A sikeres ügyfélszerzés és -megtartás, a lemorzsolódás csökkentése érdekében jellemző az internettel és/vagy telefontal kombinált csomag is, hosszabb-rövidebb ideig tartó akciós árakkal vagy a lakóközösségekre vonatkozó egyedi ajánlatokkal (pl. társasházi kedvezmény). A kábeltelevíziós ügyfelek közel 29%-a fizetett elő két szolgáltatásra (tv+internet vagy tv+telefon), negyede pedig mindháromra (3-play, tv+internet+telefon). Továbbá egyre több cég kínál előnyös áron mobilinternetet is a meglévő vezetékes szolgáltatások mellé. Van olyan, amely saját arculattal is ellátta a terméket (pl. DigiMove). A 292 szolgáltató 61%-ának legfeljebb 1000 előfizetője van, és csak alig 13-nak van 10 ezernél több. A koncentrációt jelzi, hogy az 5 legnagyobb szolgáltatóé (Digi, Fibernet¹³, Magyar Telekom, Tarr, UPC) az ügyfelek 69%-a, hozzájuk tartozik az összes kábeltelevíziós díjbevétel 70, a beruházások 80%-a. Hosszabb ideje a vezetékes műsorterjesztők piacán több területen is nő a koncentráció (pl. csökken a szervezetek száma, a nagyobbak megveszik a kisebb hálózatokat).

¹³ 2010-ben felvásárolták. A tranzakció 2011-ben zárult le. A céget végül két másik szolgáltató (UPC, Invitel) osztotta el egymás között.

2010 végén a szolgáltatók 65%-a kínált a televízió mellett internetet, több mint a harmada telefont és internetet is, negyedénél is több pedig digitálisan nézhető adást. Az összes cég 18%-a mindhárom pluszszolgáltatást elérhetővé tette a hálózatán, akár úgy, hogy maga nyújtja, akár más cégnek átengedve. Mindegyik előbb említett részarány jelentősen nőtt 2009-hez képest, ami mutatja, hogy a digitális televíziózás, az interaktív kiegészítő szolgáltatások, a kábeles telefonálás, a nagyobb sáv szélességű internet további terjedésével nő a piaci nyomás azokon a cégeken, amelyek ezt még nem nyújtják. A beruházási igények, a fizetős műholdas televízió és a mobilinternet okozta kiélezett verseny nagy változásokat idéz elő, amely cégek ezt nem tudják követni, eltűnhetnek.¹⁴

5. tábla

Kábeltelevíziós cégek által kínált szolgáltatások*

Év	Kábeltelevíziós szolgáltatók száma	Ebből a szolgáltatóra jellemző				
		csak analóg kábeltelevíziót kínál	kábeltelevízió + internet is elérhető	kábeltelevízió + internet + telefon is elérhető	digitális kábeltelevízió szolgáltatás is elérhető	kábeltelevízió + internet + telefon + digitális szolgáltatás is elérhető
2007	353	207	136	28	46	13
2008	351	174	166	55	56	33
2009 ^{a)}	319	122	189	82	71	46
2010 ^{a)}	292	93	188	104	81	53

* Akár saját maguk biztosítják, akár más szolgáltatóknak átengedve a hálózatot kínálják

a) IPTV-tvel együtt.

A 2009-es¹⁵ adatok alapján az EU országaiból tízben 50% vagy afeletti a vezetékes műsorelosztásba bekötött lakások aránya (ide tartozik Magyarország, Németország és Románia is); 75% feletti Belgiumban, Hollandiában és Máltán. Ugyanakkor 25% alatti az arány többek között az unió öt legnépesebb államából az Egyesült Királyságban, Franciaországban, Olaszországban, valamint Spanyolországban.

A szolgáltatók számában is nagy különbségek vannak, az ügyfél-koncentráció néhol egészen nagy: van, ahol egy szolgáltatóhoz tartozik az előfizetők 70%-a, vagy annál is több (pl.: Svédország, Egyesült Királyság). A nagyobb kábeles elterjedtséggel

¹⁴ 2010-ben és 2011-ben is több nagyobb szolgáltató vett meg jelentősebb ügyfélkörrel rendelkező cégektől hálózatokat, előfizetőket. Nem kizárólag kisebbeket érint ez a piaci átrendeződési folyamat (lásd Fibernet). 4 szolgáltatás (vezetékes telefon, internet, tévé, mobilinternet) is rendelhető már egy csomagban (*quadruple play*).

¹⁵ Cable Europe, 2009. végi adatok: <http://www.cableeurope.eu/index.php?page=facts-figures>. Ez a legfrissebb hozzáférhető nemzetközi adat.

rendelkező országok közül Németországban vagy Dániában egy-egy szolgáltatóé az ügyfelek 40–70%-a. Magyarország 2010. évi mutatója ennél alacsonyabb, de így is az öt legnagyobb szolgáltatóhoz tartozik a kábeltelevízió-előfizetők 69%-a.

További információk, adatok (linkek):

[stADAT/Összefoglaló táblák/](#)

[stADAT/Területi táblák/](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: Probáld Ákos főosztályvezető

További információ:

Tarnai Balázs, telefon: (+36-1) 345-6592, balazs.tarnai@ksh.hu

Tóth Dezső, telefon: (+36-1) 345-6466, dezso.toth@ksh.hu

[Információs szolgálat](#), telefon: (+36-1) 345-6789, fax: (+36-1) 345-6788